

de store Byer være Tilfældet, at der ikke er noget saadant personligt Fortroligheds- eller Bekjendtskabsforhold tilstede mellem Parterne og Forligsmæglerne, som Forligslovgivningen ganske vist oprindeligt gjorde Regning paa, naar den gik ud fra, at ansætte Medborgeres Overtalelse vilde kunne udøve en gavnlig Virkning paa Parterne. Jeg tror imidlertid, at, om dette end kan siges med Hensyn til store Byer og navnlig Kjøbenhavn, kan det ikke med Føje gøres gjældende for Landets eller de mindre Kjøbstæders Vedkommende, idet jeg tror, at Forholdene der endnu stadig ere saadanne, at man ikke kan negte, at Forligskommissionen virkelig kan udøve og udøver en gavnlig Virkning til at fremkalde mindelig Overenskomst mellem Folk i Tilfælde, der ellers vilde være blevene til Proces. Lovforslaget hviler altsaa ikke paa noget Brud med den overleverede Tilstand, men gaar kun ud paa at afhjælpe de Mangler, der formentlig skaabe ved Indretningen, og som bestaa dels i enkelte ubenigtssmæssige Regler, som kunne misbruges, dels i en maafee alt for vidt dreven Omhu for at gjøre Forligsmæglingen ret effektiv, en Omhu, som uden Tvivl har ledet til, at man i andre Henseender er gaaet længere, end man behøvede, og har opstillet Grundsætninger og Regler, der ere meget strenge, og som ofte vilde kunne føre til Tab af Tid for Parterne og til Udgifter, som ikke staa i noget Forhold til Sagens virkelige Betydning. Det er navnlig disse Bestemmelser i den bestaaende Lovgivning, som jeg har havt for Die ved nogle af de Regler, som foreslaas i dette Lovforslag, saaledes navnlig ved Bestemmelserne i §§ 3, 4 og 5. — Dernæst er der en anden hermed i Forbindelse staaende Bestemmelse i Lovgivningen, som jeg anser det for at være paa Tide at forandre, nemlig det bestaaende Forbud imod, at Sagsførere eller disse Kontorbetjente møde som Fuldmægtige under Forligsmæglingen. Ligesom dette Forbud allerede er ophævet for Kjøbenhavns Sø- og Handelsret ved Loven af 19de Februar 1861, saaledes er jeg tilbøjelig til at tro, at der heller ikke for det øvrige Lands Vedkommende er nogen Grund til længere at bevare Forbudet. Jeg antager nemlig, at Sagsførerstandens hele moralske og borgerlige Standpunkt er et andet nu, end det var i 1795, og navnlig er et saadant, at den legale Mistillid til Sagsførerne ikke længere kan anses for tilstrækkelig begrundet. Dernæst er der ogsaa en anden Betragtning, som jeg for mit Vedkommende lægger megen Vægt paa, den nemlig, at jeg anser det paagjældende Forbud for at være ganske unyttigt, ganske uskikket til at opnaa det, som man egentlig vilde opnaa derved. Jeg anser det nemlig for en given Sag, at, naar en Part først har betroet sig til en Sagsfører og bruger hans Raad i Anledning af en foreliggende Retstvist, vil han alligevel vanskeligt indlade sig paa at afslutte Forlig uden at have raadspørgt sig derom med sin Sagsfører, saa at denne, selv om

han ikke kan komme indenfor Døren under Forligsmødet, dog altid let vil kunne forhindre Forlig, hvis han endelig vil det. — § 7 i Lovforslaget indeholder en Bestemmelse, der henhører til dem, hvorved jeg har villet afværge nogle af de meget strenge Følger af Overtrædelse af Forligslovgivningen, som nu finde Sted, følger, som navnlig gaa meget videre, end Niemedet kræver. — Forøvrigt ligger det i Sagens Natur, at den største Del af de Bestemmelser, som indeholdes i Lovforslaget, ere af en temmelig teknisk-juridisk Bestaaenhed, saa at de formodentlig ikke vilde vække stor Interesse hos den Del af Befolkningen overhovedet og særlig den Del af Thingets ærede Medlemmer, som ikke enten ere Jurister eller paa anden Maade særlig have beskæftiget sig med disse Sager, og jeg skal derfor ikke allerede nu paa dette første Stadium trætte Dem med at forsøge paa at gennemgaa de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget, men skal i saa Henseende henvisse til selve Lovforslaget og dets Motiver. Jeg anbefaler saaledes Lovforslaget til Thingets velvillige Modtagelse.

Formanden: Exemplarer af det forelagte Lovforslag vilde blive ombelte.

De følgende to Sager paa Dagsordenen vare:

Krigsministeren forelægger: „Forslag til Lov om Hærens Forsyning med de i Tilfælde af Krigsberedskab manglende Heste og Vogne“, og Marineministeren forelægger: a. „Forslag til Lov om Lodsbevæsenet“, b. „Forslag til Lov om Lønninger m. v. ved Lodsbevæsenet.“

Krigs- og Marineministeren (Haffner): Ifølge Hans Majestæts Befaling har jeg herved den Ære for det høje Thing at forelægge „Forslag til Lov om Hærens Forsyning med de i Tilfælde af Krigsberedskab manglende Heste og Vogne.“ Det er givet, at i Tilfælde af Krigsberedskab er Hæren ikke tilstrækkelig forsynet hverken med Heste eller Vogne, og det bliver saaledes nødvendigt at træffe Foranstaltninger til at kunne skaffe dem tilveie. Det gjælder om at skaffe dem tilveie saa hurtig og let som muligt; thi uden dem ville alle andre Mobiliseringsforanstaltninger, som kunde blive truffne i Færdstid, ikke nytte videre. De Bestemmelser, som findes i nærværende Lovforslag, have tidligere været optagne i Lovforslaget om Hærens Ordning, idet man ansaa det for rigtigt at have alle de Lovbestemmelser, som vedrøre Hæren, samlede paa eet Sted. Det maa imidlertid erkjendes, at de Lovbestemmelser, som der her er Tale om, i en høj Grad vedrøre hele Befolkningen, og at der derfor vel kan være Anledning til at gjøre dem til Gjenstand for en særlig Lov.